

คำกล่าวสุนทรพจน์ ของ Dr. Thomas Elhaut ผู้อำนวยการภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก
กองทุนเพื่อการพัฒนาการเกษตรระหว่างประเทศ (IFAD)

สาระสำคัญพอสรุปได้ ดังนี้

1. การพัฒนาที่ยั่งยืนและเสมอภาคเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องเน้น โดยเฉพาะความสำเร็จในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยให้น้ำหนักกับเศรษฐกิจการเกษตรและผลของการเติบโตมีส่วนสนับสนุนเศรษฐกิจชนบทให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและเสมอภาค รวมถึงชุมชนธุรกิจผู้ให้บริการสินเชื่อชนบท ที่ก้าวขึ้นมารับผิดชอบและพบกับความท้าทายในเรื่องพื้นฐาน 2 ประเด็น ของธุรกิจสินเชื่อชนบท ได้แก่ ผู้ถือหุ้น และผลตอบแทนที่ดินให้กับสังคม
2. กองทุนเพื่อการพัฒนาการเกษตรระหว่างประเทศ (IFAD) เป็นสถาบันการเงินและหน่วยงานของสหประชาชาติ ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการเกษตร จึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมสินเชื่อเกษตรและชนบท ครั้งที่ 2 นี้ เพื่อติดตามอย่างใกล้ชิดร่วมกับผู้มีส่วนรับผิดชอบในการประชุมครั้งนี้
3. ในทัศนะขององค์กรปาฐก เห็นว่ามีเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ 7 หัวข้อ คือ
 - ก. ความสำคัญของการเกษตร
 - ข. ความท้าทายในเรื่องการลดความยากจน
 - ค. ปัญหาของความไม่เสมอภาคที่เป็นอุปสรรคต่อความยั่งยืน
 - ง. ความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น
 - จ. วาระเรื่องสิ่งแวดล้อมในระยะยาวที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ
 - ฉ. สิ่งที่ทำให้เกิดสำหรับสินเชื่อชนบท และ
 - ช. ความต้องการบริการที่กว้างขวางขึ้นของภาคการเกษตร
4. เมื่อก้าวถึงบทบาทการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืนและเสมอภาค ทำให้ระลึกถึงคำประกาศสหัฐวรรษของชุมชนนานาชาติ ที่จะสร้างความเสมอภาคของการพัฒนาด้วยการลดปัญหาความยากจนลง
5. ส่วนใหญ่ของคนที่ยากจนในเอเชีย อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบทและเป็นครัวเรือนภาคการเกษตรเป็นส่วนมาก โดยเศรษฐกิจภาคการเกษตรรองรับแรงงานไว้เป็นจำนวนมากโดยเฉพาะคนจน การเกษตรมีส่วนแบ่งที่สำคัญในรายได้ประชาชาติ เช่นเดียวกับรายได้จากการส่งออกและถึงแม้ว่าสัดส่วนในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) กำลังลดลง แต่ยังคงมีความเติบโตอยู่ ยกเว้นประเทศจีนเพียงประเทศเดียวที่แตกต่างไป อัตราการเจริญเติบโตที่จะลดความยากจนต้องอยู่ที่ระดับร้อยละ 7-8 ซึ่งรวมถึงการเติบโตทางการเกษตรต้องอยู่ที่อัตราร้อยละ 3-4 ด้วย
6. นอกจากนี้ วิกฤติการณ์ด้านการเงินที่เกิดขึ้นเมื่อ 10 ปีที่แล้ว ทำให้เห็นว่าภาคชนบทได้สร้างตาข่ายความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ เมื่อภาคเศรษฐกิจในเมืองหดตัวลง และตาข่ายความปลอดภัยแบบเก่าได้ถูกความยากจนกัดเซาะ ขณะที่ตาข่ายความปลอดภัยด้านการคลังก็ไม่สามารถ

รองรับได้ ในประเทศไทยประชาชน 1.5 ล้านคน ได้ละทิ้งภาคเศรษฐกิจในเมืองในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ
 แม้อีก 2-3 ปีที่ผ่านมา ประชาชนอีก 800,000 คน ก็ยังไม่กลับมาภาคเศรษฐกิจในเมืองที่มีสมรรถนะที่จะ
 รองรับปัญหาของแรงงานไร้ฝีมือและมีอัตราค่าจ้างที่แท้จริงเพิ่มขึ้นก็ตาม ดังนั้น การเจริญเติบโตของ
 การเกษตรและประสิทธิภาพในการผลิตของการเกษตรจึงเป็นเรื่องที่ขาดมิได้สำหรับการพัฒนา
 เศรษฐกิจ

7. แม้ว่าเอเชียโดยรวมจะบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาห้าสหัสวรรษ เพื่อที่จะลดความยากจนลง
 ครึ่งหนึ่งในปี พ.ศ. 2558 แต่การดำเนินการที่ต่างกันของแต่ละประเทศในเอเชียตะวันออกที่ต้องการ
 รักษาความเจริญเติบโต ในภาพรวมโดยรวมความเจริญเติบโตทางการเกษตรไว้ด้วย ขณะที่เอเชียใต้
 ต้องการที่จะเพิ่มเฉพาะอัตราความเจริญเติบโตทางการเกษตร จึงยากที่จะทำให้เห็นภาพจำลองโดยไม่มี
 การทำความเข้าใจที่ครอบคลุมถึงระบบสินเชื่อชนบทที่เสนอผลิตภัณฑ์ของการออมเงิน และสินเชื่อที่จะ
 ทำให้เข้าถึงทรัพยากรการผลิต

8. เมื่อใดก็ตามที่เอเชียบรรลุเป้าหมายของการลดความยากจนลงครึ่งหนึ่ง ความไม่เสมอภาคก็
 จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความยากจนที่เพิ่มขึ้นทำให้ช่องว่างของความมั่งคั่งมากขึ้น การเปลี่ยนผ่านของ
 เศรษฐกิจทำให้มีผู้ชนะและผู้แพ้ ความไม่เสมอภาคดังกล่าวเป็นอันตรายต่อความสมดุลของสังคม และ
 ค่อย ๆ ทำลายความยั่งยืนของรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจที่สร้างขึ้นมา ความไม่เสมอภาคนี้แสดงถึง
 ความไม่เสมอภาคของรายได้ ซึ่งเกี่ยวพันกับความไม่เสมอภาคในโอกาสของการเข้าถึงสินทรัพย์ที่ใช้
 ผลิต และผลตอบแทนของสินทรัพย์นั้น ในกรณีนี้ สินเชื่อชนบท โดยเฉพาะสินเชื่อรายย่อยที่มีกลยุทธ์ให้มี
 การสะสมทุนหรือสินทรัพย์ให้บังเกิดผลการออมเงินและการนำไปลงทุน ซึ่งความร่วมมือแบบหุ้นส่วน
 ระหว่างภาครัฐกับเอกชนที่จะสร้างความเสมอภาค เช่น การทำสัญญาการผลิตการเกษตร (Contract
 farming) ล่วงหน้าเสมอภาคได้เปิดโอกาสใหม่ ๆ ให้กับเกษตรกร

9. หากจะมองให้ลึกลงไป อีกครั้งหนึ่งที่เหลือของคนจนในชนบท และเรื่องของความไม่เสมอ
 ภาค ในปี พ.ศ. 2558 จะอยู่ในพื้นที่ไกล ซึ่งอ่อนแอและไม่ได้รับการเอาใจใส่ พวกเขามีระดับผลิตภาพทาง
 การเกษตรที่ต่ำ และมีขอบเขตที่จำกัดในการให้ความหลากหลายของการผลิต ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคน
 พื้นเมืองและมีผู้หญิงจำนวนมาก รวมทั้งผู้สูงอายุและเด็ก ซึ่งเป็นอนาคตที่น่าวิตกหากไม่มีการทำสิ่งที่มี
 คุณภาพ ประสิทธิภาพในการผลิต และการแข่งขันของครัวเรือนในชนบท สถาบันที่อ่อนแอและไม่ม
 ปากเสียง รวมทั้งขาดโอกาสที่จะเลือกเป็นบ่อเกิดของปัญหา เราตระหนักถึงความซ้ำซ้อนและการรुक้า
 ธรรมเนียมของคนจน ซึ่งเป็นความท้าทายที่เอาชนะได้ยากที่จะทำให้เกิดบริการทางการเงิน และระบบ
 นวัตกรรมทางการเงิน ประชาชนในพื้นที่เหล่านี้ต้องการผลิตภัณฑ์บริการทางการเงินแบบใหม่ และ
 หนทางที่จะเข้าถึงแบบใหม่ ๆ โดยมีต้นทุนที่สมเหตุสมผลเพื่อที่จะไม่ให้คนเหล่านี้ต้องหลุดไปจาก
 ตะกร้าทางสังคม ในอีกทางหนึ่งต้องทำให้คนเหล่านี้เป็นผู้ผลิต ผู้ให้บริการ ที่จะดูแลสิ่งแวดล้อมให้มี
 คุณค่า เป็นผู้รักษาคความหลากหลายทางชีวภาพ และเป็นเจ้าของความรู้แบบดั้งเดิมที่มีคุณค่า

เพื่อที่จะยกฐานะและคุณภาพของการเป็นพลเมืองแทนที่การดูถูกดูแคลน ซึ่งจะต้องลงมือทำเดี๋ยวนี้ เพื่อให้บังเกิดผลในปี พ.ศ. 2558

10. ในหัวข้อที่ 3 เมื่อเกิดความยากจนและความไม่เสมอภาค ทำให้มีความเสี่ยงและความอ่อนแอในภูมิภาค การลดความยากจนในหลายปีที่ได้พยายามทำงานอย่างหนักมาถูกทำลายลงในเพียงชั่วคืน เมื่อเศรษฐกิจที่พึ่งหลายประเทศประเทศไทย โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง (HIV AIDS) ทำให้ประสิทธิภาพในการผลิตของแรงงานในป่าป่านิวกินีลดลง โรคไข้หวัดนกทำลายการออมของผู้หญิงในประเทศเวียดนาม วาดภัยที่กวาดเอาแผ่นดินในประเทศบังกลาเทศ แผ่นดินไหวที่ทำลายบ้านเรือนในประเทศปากีสถาน และคลื่นยักษ์สึนามิที่ทำลายครัวเรือนชายฝั่งของประเทศอินโดนีเซีย ภูมิภาคที่เปลี่ยนแปลงในประเทศจีน และความขัดแย้งที่ทำลายศักยภาพในการผลิตอาหารส่งออกในประเทศเนปาล สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่หลากหลายที่จะมีโอกาสเกิดขึ้นสูง จึงมีการเรียกร้องให้มีการเตรียมพร้อมมากขึ้น มีการปรับปรุงสถาบันการเงินที่รวมถึงการประกันภัย การลดความเสี่ยงอื่น และการถ่ายโอนกลไกการทำงาน นวัตกรรมทางการเงิน และการขยายขอบเขตงานออกไปเป็นสิ่งที่ต้องทำให้ดีที่สุด การรู้ว่าคนชนบทสามารถจ่ายค่าบริการได้ถึงเพียงจุดหนึ่งเท่านั้น การละเลยความไม่เสมอภาค และการไม่จัดการบริหารความเสี่ยงเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อความยั่งยืน

11. เมื่อกล่าวถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของภูมิภาค การเกษตรเป็นสิ่งจำเป็นในการลดความยากจน และความเจริญเติบโตในประสิทธิภาพการผลิตที่จะช่วยบรรเทาความไม่เสมอภาค แต่การเปลี่ยนแปลงของภูมิภาคเพิ่มความเสี่ยงให้กับเกษตรกร ในประเทศกำลังพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรลดลงร้อยละ 9 ซึ่งเป็นความสูญเสียที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของภูมิภาค ในอีกด้านหนึ่งการเกษตรบางประเภทกระตุ้นการเปลี่ยนแปลงของภูมิภาค ดังนั้นการเกษตรจึงเป็นทั้งผู้ตกเป็นเหยื่อและผู้ก่อกรรมทำเข็ญต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิภาค การที่จะปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภูมิภาคสำหรับการเกษตรจึงต้องยอมรับการปรับปรุงที่จะปรับเปลี่ยนการเกษตรที่ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (ที่มีทั้งผู้ชนะและผู้แพ้) เพื่อที่จะจัดการกับผลลัพธ์ที่ตามมา โดยการยอมรับสิ่งใหม่ๆ รูปแบบการเกษตรที่ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และปรับปรุงแก้ไขสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น เพื่อที่จะลดสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงภูมิภาค เมื่อมองภาพในระยะยาวสำหรับราคาพลังงานที่อาจปรับตัวขึ้นย่อมเป็นการเปิดโอกาสทางธุรกิจสำหรับคนจนในชนบทที่เป็นเกษตรกรรายย่อย ซึ่งเดิมผู้ผลิตมักประสบกับราคาสินค้าเกษตรที่ลดลงจากอคติของนโยบายที่อุดหนุนคนในเมืองหรือผู้บริโภค ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่สร้างความทุกข์ให้เกษตรกร การปรับตัวที่จะเปลี่ยนการผลิตให้ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบได้เปิดโอกาสในการผลิตพลังงานชีวภาพ ซึ่งจะทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่น่าสนใจ โครงสร้างพื้นฐานด้านการเงิน และนโยบายของภาคการเงินที่เกี่ยวกับการทำหายทางนวัตกรรม โดยเฉพาะธนาคารเกษตรแบบดั้งเดิม ที่มีความเกี่ยวข้องกับโอกาสที่จะเกิดขึ้นสำหรับผู้ให้บริการด้านสินเชื่อการเกษตรที่จะเข้าไปมีส่วนในการพัฒนากลไกการพัฒนาสินเชื่อที่สะอาดในการลดภาวะคาร์บอนไดออกไซด์ (Carbon market) ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติที่จะบรรลุได้ในทันที

12. องค์กรปาฐก เห็นว่าบริการด้านการเงินเพียงลำพัง คงทำอะไรได้ไม่มาก ต้องมีการบวกเพิ่มของสินเชื่อบริษัทให้มีความสัมพันธ์ที่เหมาะสมมากขึ้น โดยมีการลงทุนในการวิจัยด้านการเกษตร มีระบบการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร ตลอดจนการพัฒนาสมรรถนะ การจัดการห่วงโซ่ที่มีคุณค่าทางการเกษตร รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานในชนบท ที่จะลดความเสี่ยงของภาคเอกชน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่จะทำให้เกิดเงินปันผลที่มีความยั่งยืน สำหรับประเทศไทย มูลนิธิชัยพัฒนา ซึ่งเป็นแกนนำในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเผยแพร่ต่อประชาชนและองค์กรต่าง ๆ รวมถึงธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ที่เป็นองค์กรตัวอย่างในการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งในความสำเร็จของปรัชญานี้ ผนวกกับการมองภาพในระยะยาวสำหรับราคาสินค้าเกษตรที่จะสร้างผลกำไร ซึ่งจะช่วยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรทั่วโลก มองการณ์ไกลอย่างมั่นใจร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ในการที่จะเพิ่มการลงทุนในทางเกษตรในส่วนของสินค้าสาธัญญาพืช และการบัญญัติกฎหมาย ให้สนับสนุนนโยบายภาคการเงินที่จะช่วยลดความยากจน โดยอาศัยนวัตกรรมที่มีอยู่ในระบบตลาดการเงิน ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงเป้าหมายการลดความยากจนลงครึ่งหนึ่งอย่างยั่งยืน มีความเสมอภาค โดยภาคการเกษตรที่มีความเจริญเติบโตในการอนุรักษ์ธรรมชาติให้เป็นภาคการผลิตที่แท้จริง

13. โดยสรุป

ก. สำหรับเอเชียที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว การเกษตรมีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งความยั่งยืนและความเสมอภาค

ข. บนเส้นทางของการลดความยากจนลงครึ่งหนึ่ง ซึ่งจะบรรลุได้โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตด้านการเกษตร

ค. มีความจำเป็นต้องสนใจความไม่เสมอภาคที่เติบโตขึ้น และการบริหารความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้น

ง. มีความจำเป็นต้องคุบภัยภายในของการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

จ. สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าว ต้องการบริการทางการเงินที่มีขอบเขตกว้างขึ้นในระบบสินเชื่อชนบทที่ตลาดมีการแข่งขัน โดยมีนวัตกรรมเป็นตัวสนับสนุน

ช. การให้บริการสินเชื่อชนบทที่มีประสิทธิภาพต้องมีขอบเขตที่กว้างขวางที่มากับมาตรการส่งเสริมการเกษตร ซึ่งทำให้สามารถกำหนดกรอบนโยบายการทำงานได้

14. องค์กรปาฐก หวังว่าการประชุมสินเชื่อกเกษตรและชนบท ครั้งที่ 2 จะประสบความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ และมีผลกระทบที่จะทำให้ตลาดนำบริการสินเชื่อชนบทใหม่ๆ ไปให้กับผู้ผลิตที่ยากจนที่สุด เพื่อที่เราจะได้ช่วยกันลดความยากจนในชนบทให้ได้ครึ่งหนึ่ง หรือขจัดความยากจนให้สิ้นไปภายในปี พ.ศ. 2558